No. 1931 Zaterdag 15 Januari 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Vergadering van het Alg. Nederl. Verbond.

II.

In hoever het waar is, dat er van dit Bestuur weinig of te weinig actie is uitgegaan, zegt Pater EUWENS, kunnen we het best be oordeelen, door een vergelijking te maken tusschen het *nieuwe* en het *oude* Bestuur. In de geruchtmakende Vergadering van 3 April 1918, noemde de Heer Welling het oude Bestuur een *dooie boel*.

Er is toen onder zijn leiding een heele agitatie op touw gezet, waarvan de slotsom is geweest, dat het oude bestuur ontslag nam, dat de oude statuten herzien werden en de samenstelling en de wijze van verkiezing van het Bestuur geheel gewijzigd is.

Met *nieuwe* Bestuur is feitelijk gekozen als een protestuiting tegen het oude Bestuur, om als een reactie te dienen tegen het vroegere regime. Het gevolg daarom was, dat natuurlijk alle heil of althans een groote ommekeer en zeker veel meer actie van het nieuwe Bestuur verwacht werd. Dat wist het nieuwe Bestuur. De leden van het nieuw Bestuur hebben dus door een candidatuur aan te nemen en door later zitting te nemen, *ipso facto* daarmede te kennen gegeven, dat de leden op het houden rekenen en dat zij hun verwachtingen niet zouden beschamen. Nu zeg ik *niet*, dat er *geen* actie is geweest onder het nieuwe Bestuur, maar de leden hebben er positief toch weinig of niets van kunnen merken. Wij hebben in de nieuwe periode tweemaal vertooning gehad van een nationale film en een landbouwlezing van Mörzer Bruins.

De eerste film staat meen ik nog geheel of gedeeltelijk op rekening van het oude Bestuur.

Bovendien een filmvertooning als openluchtvoorstelling in de *Salon Habana*, waarbij het Bestuur geheel op den achtergrond raakt, of liever geheel eclipseert, kan eigenlijk moeielijk nog als een propaganda voor het Verbond beschouwd worden.

Doch er is nog meer. Er zullen natuurlijk onder het nieuwe Bestuur ook wel Bestuursvergaderingen hebben plaats gehad.

Ook daarvan weten wij zoo goed als niets.

Wat daar besloten of verhandeld is geworden, daar is niets van tot de leden doorgedrongen.

Onder het oude Bestuur was dat anders. Geregeld verschenen toen ook van de bestuursvergaderingen tamelijk uitvoerige verslagen in de *Amigoe di Curaçao*. Op die wijze hoorde ook het groote publiek van tijd tot tijd, dat er nog leven in de brouwerij was, wat er alzoo besproken werd. Nu kan men dat wel meer toeval heeten, omdat de toenmalige Redacteur van de *Amigoe* ook tegelijk lid van het Bestuur was. In ieder geval heeft al die jaren de *Amigoe* eigenlijk nog het meest actie gevoerd en propaganda gemaakt voor het Verbond.

Onder het Nieuwe Bestuur werd die factor onmiddelijk uitgeschakeld. Doch daarmede verloor het Verbond tegelijk zijn besten propagandist. Men hoorde zoodoende bijna het geheele jaar door nagenoeg niets van het doen of laten van het Verbond. Waarom heeft ook het nieuwe Bestuur niet gezorgd voor een verslag van de bestuursvergaderingen in de *Amigoe?*

Nu weet ik wel, dat niet alles wat er in een Bestuursvergadering verhandeld wordt, in zijn geheel ook altijd voor publiciteit bestemd is. Maar dan had men toch een keuze kunnen doen en alléén datgene publiceeren wat wèl daarvoor vatbaar was.

Als het nieuwe Bestuur misschien bevreesd was, daardoor den *Amigoe* te veel te bevoordeelen, dan had men toch ten minste een communiqué aan alle plaatselijke bladen kunnen opsturen. Dan was de neutraliteit ten minste gesauveerd, en de schijn van bevoordeelen vermeden. En de *Amigoe* zou ook die vorm wel voor lief genomen hebben.

Als dus de Heer Welling het oud Bestuur een *dooie boel* noemde, dan zou ik wel eens willen weten, welke naam men aan het nieuwe Bestuur eigenlijk zou moeten geven?

DR. MÖLLER meende eveneens dat er te weinig activiteit van dit Bestuur uitging, zoodat de uitdrukking van *dooie boel* wel reden van bestaan heeft. Het getuigde indertijd b.v. niet van zelfrespect van het Groepsbestuur dat het dien Mijnheer Paul de Groot een repertoire van bijna allemaal Fransche liedjes liet zingen. Iets wat voor een feestavond van het Alg. *Nederlandsch* Verbond toch eigenlijk een schande was.

Door één der aanwezigen werd daarop aangemerkt, dat die eerste avond van Paul de Groot nog plaats vond onder het oude Bestuur. Doch dat daarvoor dat Bestuur niet geheel en al verantwoordellijk kan gesteld worden. Want het Bestuur had als eisch gesteld, dat een *Hollandsche* avond zou gegeven worden. Inderdaad bestond het program dat gepubliceerd werd, voor het meerendeel uit Hollandsche liederen. Doch op het laatste oogenblik kort voor de vergadering veranderde Paul de Groot zijn programma en bracht er nog meer Fransche liederen voor in de plaats Of hij dat eigenmachtig deed of met goedvinden van het Bestuur is een andere zaak. Doch in ieder geval was het Bestuur zelf toen op dat oogenblik zeer ongenaam daardoor getroffen, doch stond voor een feit, dat niet meer te verhelpen was. Nog een andere ietwat doornige kwestie bracht Dr. Möller op het tapijt, door de vraag te stellen, hoe het toch komt, dat de Hollanders hier in de kolonie in den laatsten tijd zich zoozeer afscheiden en zich zoo weinig vertoonen in gezelschappen van de Curaçaosche families. Wij hebben hier tegenwoordig zoo n' prachtige Sport vereeniging met een eigen mooi aangelegd terrein op Scharloo, dat een sieraad is voor de stad. Die Vereeniging telt reeds ruim 150 leden, maar daar zijn maar weinig of geen Hollanders onder. Waarom dat?

Op deze woorden volgde eerst een pijnlijke stilte. Daarop antwoordde KAPT. VAN ROGGEN, dat hij zelf gedurende twee maanden er lid van geweest was. Doch toen zijn ontslag genomen had, nadat hij een paar keer ondervonden had, dat zijn vrouw daar geen gelegenheid vond tot conversatie, omdat alle dames hun gesprek in het Papiamentsch voerden, waaraan zijn vrouw geen deel kon nemen. Te meer bevreemd de spreker dit, omdat wanneer er een kans is om Engelsch te spreken, alle dames om 't ijverigst aan zoo'n gesprek mee doen.

Spreker zou voor zich niets liever wenschen dan toenadering, en daarvoor zou juist een Vereeniging als het Alg. Nederl. Verbond zoo uitstekend de gelegenheid kunnen bieden. Hij als Nederlander voelt natuurlijk zeer veel voor de Nederlandsche stambelangen, maar zou dan gaarne zien, dat ook anderen, niet-Nederlanders, hier in de Kolonie toonden er ook iets voor te gevoelen. En daarvan kan spreker hier op de Vergaderingen van het A N. V. niet veel merken, daar het meest al de Hollanders zijn, die de vergaderingen het ijverigst bijwonen. Spreker wil niets liever dan met iedereen op een goeden en vriendelijken voet leven, ook al is hij dan ook militair.

Toen niemand hierna nog het woord verlangde, werd overgegaan tot opening der stembus. De uitslag was, dat 68 briefjes waren ingeleverd, en dat het volgend aantal stemmen waren uitgebracht op de Heeren:

Bodenburg Hellmund	51
Perret Gentil	45
Küp	29
Vente	13
Scholtens	19
Jossy Henriquez	57

Zoodat de drie aftredende leden Bodenburg Hellmund, Perret Gentil en Jossy Henriquez het grootste aantal stemmen behaalden en herkozen verklaard werden.

Hierna deelde de vo Voorzitter mede, dat nu de Heer MEERDINK als bestuurslid ontslag genomen heeft. er een nieuwe verkiezing moet plaats vinden. De stembriefjes zullen daarvoor aan de leden worden toegezonden.

Toen de vergadering tot zoover gevorderd was, deelde het bestuurslid P. WINKEL den Voorzitter mede, dat ook hij eveneens zijn ontslag nam. Wel herhaalde de heer Winkel, om allen twijfel daaromtrent weg te nemen, dit besluit nog eens ten tweede male, doch liet ons overigens geheel en al in het onzekere omtrent de motieven, die hem daarbij geleid hebben, zoodat wij niet weten of deze ontslagname geschiedde bij wijze van protest, òf omdat hij toch geen kans zag de zaak van het Verbond nieuw leven in te blazen, òf omdat de Nederlandsche stambelangen hem verder niet meer interesseeren.

Bij de rondvraag vroeg Pater Euwens aan den Voorzitter of het Bestuur misschien ook al exemplaren ontvangen had van het proefnummer van het nieuwe Nederlandsche Weekblad *„Ons Vaderland"* dat door het Hoofdbestuur wordt uitgegeven en dat volgens mededeeling op bladz. 165 van de laatste aflevering van *Neerlandia* in een groote oplaag over heel de wereld verspreid is.

De Voorzitter antwoordde ontkennend. Dit is wel vreemd, daar het hier toch reeds hadden *kunnen* zijn, evengoed als het nummer van *Neerlandia*, waarin wij lezen dat het reeds verschenen is. Voor zoover wij weten is het, nu 14 dagen later, er nog niet zoodat wij zouden gaan twijfelen of volgens het Hoofdbestuur Curaçao nog wel een deel van de „heele wereld" uitmaakt.

Hierna werd de Vergadering gesloten.

Frankrijk en het Vaticaan.

Nog pas heeft de Engelsche regeering verklaard, dat 's lands belang vorderde diplomatieke betrekkingen met den Heiligen Stoel te onderhouden, en nu heeft ook de Fransche Kamer zich vereenigd met het voorstel om de sinds 1906 afgebroken relaties met het Vaticaan te herstellen.

Dat voorstel was een regeerings voorstel en werd dan ook van de ministerieele banken met warmte verdedigd.

De anti-clericale oppositie liet zich niet onbetuigd.

Buiten en binnen de Kamer tracht te zij tegen het ontwerp stemming te maken, daarbij allerlei spook beelden oproepend en alle oude clichés van het anti-papisme naar voren brengend.

De regeering hield echter voet bij stuk en verdedigde haar ontwerp met een klemmend beroep op het belang des lands, een beroep dat haar ook van mannen, die te eenemale buiten de Kerk staan, bijval deed verwerven.

Te zeer wordt thans zelfs in liberale en radicale kringen gevoeld en begrepen, van hoeveel waarde het is voor een Staat in geregeld verkeer te staan met de groote internationale Macht, welke in den H. Stoel haar belichaming vindt.

Het is die overweging, welke in zoo menig land, waar de katholieken nóch de meerderheid vormen, nóch zelfs een krachtige minderheids partij tot het handhaven of weder aanknoopen der diplomatieke betrekkingen met het Pauselijk Rome, heeft doen besluiten.

Tegenwoordig zijn er reeds 26 naties, die hun diplomatiek gezant bij den Paus hebben, dat is nog 12 landen méér dan vóór den oorlog het geval was.

Volgens telegrafisch bericht uit den Haag van 23 December, heeft ook de 2e Kamer in Holland even eens de benoeming van een vasten Gezant bij het Pauselijk Hof goed gekeurd. Het desbetreffend Regeeringsvoorstel werd met 48 tegen 28 stemmen aangenomen. Een motie om het crediet voor dien post te schrappen werd met groote meerderheid verworpen.

Staatsmanszin, gezond verstand en een juist besef van hetgeen dienstig is voor de nationale belangen, behalen steeds meer en meer de overwinning op de ouderwetsche anti-papistische minderwaardige overwegingen.

Wat zeker tot de merkwaardigste teekenen van dezen tijd behoort.

Artikel I van het wetsontwerp betreffende de hervatting der diplomatieke betrekkingen van Frankrijk met het Vaticaan is in de Fransche Kamer met 391 tegen 179 stemmen *aangenomen*.

Een amendement op dit artikel om wel een gezant naar Rome te zenden, maar omgekeerd geen vertegenwoordiger van het Vaticaan te Parijs te ontvangen, werd met 375 tegen 229 stemmen verworpen.

Dat heeft Combes dan nog beleefd, maar wie kent Combes nog?

En Briand was er zelf bij in de Kamer, toen de beslissing viel, die de anti-clericale politiek der vroegere Fransche regeeringen veroordeelde, maar hij is een slim politicus en toonde zich reeds geneigd, het zeil om te gooien, nu de wind draaide.

Want dat is ten slotte de groote beteekenis van het besluit der Fransche Kamer, om de betrekkingen met het Vaticaan te herstellen: het ging niet om een gezant of een nuntius, het ging om Frankrijk zelf, om den koers, die zal worden ingeslagen, om dien anderen koers, die niet langer zal worden gevolgd.

Het nieuwe en verjongde Frankrijk wil 't oude niet meer zijn en zij, die zich de profeten van den vooruitgang waanden, zijn achterlijke sukkelaars geworden, omdat niemand ten slotte de eeuwig-jonge Kerk op haar vasten tred door de wereldhistorie bijhouden kan.

David was het reeds, die bij ... in zijn eersten psalm van den boom aan de waterbeek geplant, die vruchten draagt in zijnen tijd en welks loof niet verdort, terwijl het ongeloof als stof wordt weggevaagd van de oppervlakte der aarde.

Quoniam novit Dominus viam justorum et iter impiorum peribit.

Maar steeds weer blijft de mensch strijden zijn vruchteloozen strijd tegen God en ook in Frankrijk is nog dit onderdeel van den grooten strijd der eeuwen niet uit.

In den Senaat zitten ze nog, de oude heeren, die leven in 't verleden en alles wordt beproefd om daar de wet te doen vallen.

De radicalen brachten reeds in een Departementsraad het voorstel. om aan den Senaat verwerping van den begrootingspost voor het gezantschap te vragen. Deze motie werd verworpen. Maar ze zullen nog wel meer beproeven. In de Kamer werd nog geprobeerd den gezant door een zaakgelastigde te vervangen. Dan ware er geen nuntius te Parijs gekomen.

En nog frasier was 't voorstel om de uitvoering van het besluit op te schorten totdat de Paus beterschap zou hebben beloofd omtrent zijn gedrag tegenover Frankrijk......

Liberale bladen als de *Temps* en het *Journal des Débats* verheelen hun voldoening over het gevallen besluit niet, en laatstgenoemd blad spreekt daarbij op merkwaardige wijze van de oude anti-clericale politiek, „die zoo gemakkelijk was, die verschillende groepen vereenigde en het mogelijk maakte hartstochten in de plaats te stellen van het bestudeeren van reeële vraagstukken."

Een aardige karakteristiek van het anticlericalisme, waarin de spijker op de kop geslagen wordt.

Ontwerp-Verordening

op het leerlingstelsel

ter bevordering van het

Ambachtswezen.

Art. 1. 1. Ter bevordering van de vorming van bekwame ambachtslieden wordt ambachtsonderwijs volgens het leerlingstelsel ingevoerd.

2. Dit onderwijs zal bestaan in een practische opleiding bij werkgevers en in een theoretische opleiding, op van gouvernementswege te

openen leergangen.
3. Bij beschikking van den Gouverneur worden de regelen voor het practische en theoretische onderwijs vastgesteld.
Art. 2. 1. Het toezicht op en de leiding van het ambachtsonderwijs wordt opgedragen aan een commissie van toezicht. Deze commissie bestaat uit den Inspecteur van het Onderwijs, den Directeur der Openbare Werken en drie door den Gouverneur te benoemen leden.
2. Aan het eind van elk kalenderjaar treedt een lid af, voor het eerst 31 December 1922. De aftredende kan terstond herbenoemd worden.
3. Hij, die benoemd wordt ter vervulling van een tusschentijds opengevallen plaats, treedt af op het tijdstip, waarop degene in wiens plaats hij benoemd is, moest aftreden.
4. De eerste rooster van aftreding wordt door het lot bepaald.
5. Jaarlijks kiest de commissie uit haar midden een voorzitter en een secretaris. Deze keuze wordt den Gouverneur medegedeeld.
6. De commissie regelt haar werkzaamheden bij huishoudelijk reglement, dat aan de goedkeuring van den Gouverneur wordt onderworpen.
7. De commissie zendt jaarlijks vóór 10 Februari een beredeneerd verslag van haar werkzaamheden en bevindingen in het onmiddellijk voorafgaande dienstjaar aan den Gouverneur.
Art. 3. Ten overstaan van de commissie worden leerovereenkomsten gesloten tusschen werkgevers en wettelijke vertegenwoordigers van leerlingen.
Art. 4. Alle akten en geschriften betreffende het aangaan, wijzigen of eindigen van leerovereenkomsten, benevens alle stukken, die ter uitvoering der leerovereenkomsten worden opgemaakt, zijn vrij van zegel en van de formaliteit van registratie.
Art. 5. Leerovereenkomsten zullen alleen worden aangegaan met werkgevers, wier bedrijf:
a. van dien omvang en van dien aard is, dat de leerling bij hem het ambacht, in hetwelk hij wenscht te worden opgeleid voor zooveel de praktijk daarvan betreft, kan leeren.
b. niet te ver verwijderd is van de plaats, waar gelegenheid bestaat tot het volgen van voldoend theoretisch onderwijs in verband met het gekozen ambacht.
Art. 6. 1. Aan den werkgever wordt een, met de commissie van toezicht nader overeen te komen leergeld uitgekeerd, hetwelk per leerling en voor diens geheelen leertijd niet meer zal bedragen dan ten hoogste éénhonderd gulden.
2. Dit leergeld wordt geacht te strekken ter vergoeding van de door den leerling verbruikte materialen en grondstoffen, van enkele te verstrekken gereedschappen, en ter tegemoetkoming in de, door den werkgever aan den leerling uit te keeren, toelage.
Art. 7. Vóór het aangaan van de leerovereenkomst eischt de commissie van toezicht de overlegging van een geneeskundige verklaring, waaruit blijkt, dat de leerling lichamelijk geschikt is tot het uitoefenen van het door hem gekozen ambacht.
Art. 8. De leerovereenkomst moet minstens bevatten:
a. den naam en de voornamen van den werkgever en de plaats, waar de inrichting is gelegen, in welke de opleiding zal geschieden;
b. den naam, de voornamen en de woonplaats van den wettelijken vertegenwoordiger van den leerling;
c. den naam en de voornamen, den dag, het jaar en de plaats van geboorte en de woonplaats van den leerling;
d. den duur van de overeenkomst;
e. den duur van den proeftijd;
f. het ambacht, in hetwelk de leerling zal worden opgeleid, met vermelding van het programma, bedoeld in het eerste lid van art. 11, dat bij de opleiding zal worden gevolgd;
g. het gemiddeld aantal uren per week, welke aan de praktische opleiding door of vanwege den werkgever moeten worden besteed;
h. het gemiddeld aantal uren per week, dat de leerling theoretisch onderwijs moet volgen;
i. het bedrag van de wekelijksche toelage door den werkgever aan den leerling uit te keeren;
j. een omschrijving van de verplichtingen van werkgever, leerling en wettelijke vertegenwoordiger van den leerling;
k. de gevallen in welke de verordening eenzijdige verbreking van den overeenkomst toelaat;
l. bepalingen omtrent het betalen van schadevergoedingen door den werkgever of door den wettelijken vertegenwoordiger van den leerling bij ongeoorloofde verbreking van de overeenkomst.
Art. 9. 1. De leerovereenkomst wordt schriftelijk aangegaan en in drievoud opgemaakt. Deze exemplaren worden onderscheidenlijk bewaard door den werkgever, den wettelijken vertegenwoordiger van den leerling en de commissie van toezicht. De van de leerovereenkomst op te maken akten worden, behalve door partijen, onderteekend door den leerling en het lid van de commissie van toezicht, die de commissie bij het sluiten der overeenkomst vertegenwoordigt.
2. Kan een persoon, die de akte moet onderteekenen, niet schrijven, dan moet zijn handmerk door twee geloofwaardige personen worden gewaarmerkt.
Art. 10. 1. De duur van den proeftijd wordt op niet langer dan drie maanden bepaald.
2. Gedurende den proeftijd kan een overeenkomst door elk der partijen schriftelijk aan de wederpartij worden opgezegd.
3. De proeftijd maakt deel uit van den leertijd.
Art 11 1. De werkgever is verplicht den leerling bekend te maken of te doen maken met de gronden van het art. 8 onder f. bedoelde ambacht volgens de voorschriften, vervat in het voor de opleiding door den Gouverneur vast te stellen programma, en op zijn zedelijk gedrag in de werkplaats toezicht uit te oefenen of te doen uitoefenen.
2. Hij is verplicht den leerling in de gelegenheid te stellen tot het volgen van theoretisch onderwijs.
3. Hij mag den leerling niet bezigen voor het verrichten van andere dan tot het vak behoorende diensten
4 De werkgever is verplicht toegang te verleenen aan de leden van de commissie van toezicht tot de werkplaatsen, waar leerlingen worden opgeleid.
Art. 12. 1. De werkgever is verplicht bij het eindigen van de leerovereenkomst den leerling in overleg met de commissie van toezicht een getuigschrift uit te reiken.
2. Het getuigschrift bevat een opgave omtrent den aard van de verrichte werkzaamheden en den duur van den leertijd, alsmede omtrent *ijver, gedrag en bekwaamheid van den leerling in de werkplaats.*
Art. 13. 1. De leerling heeft zich te gedragen naar de aanwijzingen, die hem door of van wege den werkgever worden gegeven.
2. De leerling is verplicht het theoretisch onderwijs, in de leerovereenkomst genoemd, trouw te volgen.
Art. 14. 1. Ten minste 14 dagen vóór het eindigen van de leerovereenkomst zendt de werkgever hiervan bericht aan de commissie van toezicht onder opgave van den dag op welken en de redenen om welke de leerovereenkomst geëindigd is.
2. De commissie van toezicht zendt een afschrift van of een uittreksel uit het, in het vorig lid bedoelde, bericht aan den wettelijken vertegenwoordiger van den leerling
Art. 15. De leerovereenkomst eindigt:
a. door het verstrijken van de in art. 8 onder d bedoelden tijd of — wanneer de overeenkomst gedurende den proeftijd is opgezegd— van den in dat artikel onder e bedoelden proeftijd;
b. bij onderling goedvinden;
c. door het verkrijgen van meerderjarigheid;
d. door den dood van een der partijen;
e. door den dood van den leerling;
f. wanneer de werkgever ophoudt het in art. 8 onder f bedoelde ambacht uit te oefenen;
g. wanneer de werkgever onherroepelijk is veroordeeld wegens misdrijf of eene hem bij rechterlijke uitspraak ter zake van misdrijf opgelegde geldboete heeft betaald, of wanneer hij bij onherroepelijk gewordene rechterlijke uitspraak is ontzet van een der rechten genoemd in art. 32, 1e lid onder 4 van het wetboek van strafrecht voor de kolonie Curaçao, of bij in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak is ontzet van de ouderlijke macht. de voogdij of de toeziende voogdij en de curateele of toeziende curateele, een en ander, hetzij over een persoon, hetzij over meer personen;
h. op aanzegging van de commissie van toezicht, wanneer deze op grond van bepaalde feiten overtuigd is:
dat de werkgever of de leerling de hem, bij de verordening of de overeenkomst opgelegde verplichtingen bij herhaling niet nakomen;
dat de werkgever geen voldoende opleiding geeft of geen genoegzamen waarborg oplevert tegen verkeerden invloed op de zedelijke ontwikkeling van den leerling;
dat tusschen de werkgever en den leerling een zoodanige slechte verstandhouding is ontstaan. dat van den werkgever in redelijkheid niet kan worden verlangd den leerling nog verder in zijn werkplaats toe te laten;
dat de leerling de geschiktheid voor het door hem gekozen ambacht niet of niet meer bezit.
Art 16. De aanzegging bedoeld in het vorig artikel onder h geschiedt schriftelijk aan elk der partijen. Deze kunnen daarvan binnen 14 dagen na ontvangst der aanzegging in beroep komen bij den Gouverneur, die na onderzoek beslist.
Art. 17. 1. Eenmaal per jaar wordt aan de leerlingen, wier leertijd is verstreken, de gelegenheid gegeven om zich te onderwerpen aan een onderzoek naar hun theoretische bekwaamheid in het door hen gekozen ambacht. Dit onderzoek geschiedt ten overstaan van de commissie van toezicht.
2. Wanneer het onderzoek naar genoegen der commissie is afgeloopen wordt aan den leerling kosteloos een diploma uitgereikt volgens een door de commissie vast te stellen model.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Reeds sedert geruimen tijd eischt de toestand waarin de ambachten op Curaçao verkeeren dringend verbetering. De ambachtslieden, ofschoon zich verbeeldende dat zij hun vak tot in de puntjes verstaan, kennen op *een enkele uitzondering na,* hun vak niet of slechts zeer oppervlakkig. De geringste constructieve eischen zijn hun vreemd, terwijl de meeste hunner, als het op afschrijven aankomt, geheel hulpeloos staan. Een teekening wordt niet begrepen en ook soms zelfs niet een perspectivische schets en door de opsichters afgeschreven werkstukken worden soms nog verknoeid. Het invoeren van een nieuwe constructie leidt dan ook meestal tot een ontmoedigend resultaat.
De bedoeling van het thans voorgestelde ambachts-onderwijs, is dan ook in de eerste plaats *inzicht* aan te brengen in het vak. Het gebruik van het gereedschap is ten slotte routinewerk en kan slechts door vele jaren practijk, geleerd worden.
Als een nadeel van een goede vakopleiding voor Curaçao wordt genoemd, dat het gevaar bestaat dat men goede arbeidskrachten opleidt voor Venezuela, Cuba en andere omliggende landen. De ondergeteekende kan dit medevoelen, doch meent, dat men steeds in het oog moet houden, dat het eerste en voornaamste doel van alle onderwijs moet zijn, het geven van *betere levensvoorwaarden en van meer levensgeluk* aan den opgeleide, ongeacht waar en tot welk doel hij naar zijn eigen vrijen wil zijn meerdere kennis zal gaan gebruiken.
Toch zal zeker een groot percentage van de aldus opgeleide krachten op Curaçao blijven of daar wederkeeren, en de voorwaarden van de ambachten zullen aldus merkbaar verbeteren, *als er jongelieden gevonden worden die den leergang zullen volgen.* Daartoe moeten alle werknemers en werkgevers medewerken. Den voornaamste werkgevers zal worden verzocht, belangrijke voordeelen aan het volgen of gevolgd hebben van de cursussen te verbinden.
De medewerking der ondernemers zal bovendien nog op andere wijze worden ingeroepen. Het stelsel, dat volgens deze verordening wordt ingevoerd, is het zoogenaamde *leerlingstelsel,* waarbij de patroons het praktische gedeelte van de opleiding op zich nemen. De jongens gaan dus een gedeelte van den dag naar de werkplaats, en besteden den namiddag of den avond tot studie en tot het volgen van theoretische leergangen.
Dit leerlingstelsel is in zekere zin te beschouwen als de voorlooper van het andere stelsel: de ambachtsschool. Bij de ambachtsschool wordt zoowel de praktische als de theoretische opleiding door de school zelf gegeven. Later, als het ambachtsonderwijs een succes is gebleken, zou de ambachtsschool kunnen worden ingevoerd. Zoolang dat niet zeker is, meent ondergeteekende dat de voordeelen van het leerlingstelsel, die voornamelijk bestaan in grootere eenvoud, grooter aanpassings vermogen en veel mindere kosten, ruimschoots tegen de mindere volmaaktheid opwegen.
Bij de voorbereiding van het thans ingediende ontwerp zijn de oogen gericht geweest op de leerlingstelsels op Trinidad en in Drente. Ook in de Nederlandsche wet tot regeling van het Nijverheidsonderwijs (Staatsblad 1919 No. 593) is een titel over het leerlingstelsel opgenomen. Deze titel bleek bijna geheel van toepassing voor het in te voeren leerlingstelsel. Kortheidshalve kan dus naar die wet verwezen worden.
De grondslag van het geheele stelsel bestaat in de met de ouders en met de werkgevers af te sluiten contracten of leerovereenkomsten.
De ondergeteekende meent, dat niet met te ingewikkelde en te langdurige leergangen zal moeten worden begonnen. Van het geduld der leerlingen, die nog aan de gedachte te moeten wennen, dat zij na het afloopen van eene gewone lagere school nog lang niet volleerd zijn, mag niet dadelijk te veel worden gevergd. Het onderwijs moet eene zekere populariteit verkrijgen. Voorloopig wordt een tweejarige leergang voldoende geacht.
Een gevaar van ambachtsonderwijs in deze streken is, dat bij de opgeleiden de meening ingang vindt, dat zij nu geen gewone ambachtslieden meer zijn, doch opzichters of ingenieurs of nog hooger. Dit gevaar moet moet worden voorkomen door de leerlingen van den beginne af een gepaste nederigheid bij te brengen en hen er op te wijzen, dat zij na afloop van den leergang niet eens een volleerd ambachtsman zijn, doch door de practijk nog *alles* moeten leeren. De cursus heeft hen alleen in staat gesteld dat vlugger en degelijker te doen.
Het is de bedoeling den leergang voorloopig te beginnen voor:
huistimmerlieden;
scheepstimmerlieden;
huisschilders;
smeden en bankwerkers
en voor metselaars.
De voornaamste vakken die op den theoretischen leergang onderwezen zullen worden zijn:
a. elementair lijnteekenen;
b. handteekenen;
c. de beginselen der projectieleer;
d. het vakteekenen en de constructieleer;
e. de materialenkennis;
f. de Nederlandsche taal;
g. het ambachtsrekenen.
Ten einde aan Uw Raad de gelegenheid te geven den geheelen geest van het ontwerp beter te overzien, heeft ondergeteekende gemeend daar aan de ontwerpbeschikking volgens het derde lid van art. 1 der verordening als bijlage te moeten toevoegen.
Tevens worden overgelegd de ontwerpcontracten, het ontwerp-programma voor den theoretischen leergang en de ontwerp-werkplaatsprogramma's.
Een der grootste moeilijkheden bij het leerlingstelsel is de aansluiting van de theoretische aan het practische onderwijs. In een ambachtsschool worden de werkstukken door de leerlingen gemaakt, nadat ze eerst mondeling en op de teekentafel behandeld zijn. Bij practisch onderwijs in de werkplaatsen der particulieren is dat natuurlijk niet mogelijk. Een jongen moet doen wat er doen valt: de tijd en het materiaal ontbreken om allerlei constructies te laten probeeren.
Wel mogelijk is echter, dat er nauwkeurig aanteekening wordt gehouden door den werkplaatsonderwijzer van wat de leerlingen maken en hoe hunne vorderingen zijn. Deze aanteekeningen en al het andere wat de leerlingen aangaat moet worden besproken op de geregelde vergaderingen, waar zoowel de onderwijzers van den theoretischen leergang als de werkplaatsonderwijzers tegenwoordig moeten zijn.
Ten einde leiding te geven aan en toezicht uit te oefenen op het geheele ambachtsonderwijs is een commissie van toezicht noodig, die bij art. 2 van de verordening zal worden ingesteld, Zoowel de Inspecteur van het Onderwijs als de Directeur der Openbare Werken hebben daarin ambtshalve zitting.
Het is de bedoeling het onderwijs te beginnen in en om het stadsdistrict van Curaçao. Principieele bezwaren tegen dergelijk onderwijs elders in de kolonie schept de verordening niet. De leerlingen moeten minstens een school voor gewoon lager onderwijs met zes leerjaren hebben doorloopen of een daarmede overeenkomende ontwikkeling hebben Voor het theoretisch onderwijs kan een der bestaande schoolgebouwen in het stadsdistrict worden benut
Ondergeteekende meent dat nadere toelichting der artikelen overbodig is.

De Katholieke Staatspartij in Duitschland.

Hoe dikwijls heeft men in den loop der jaren den ondergang voorspeld van het Katholieke Duitsche Centrum!
Toen de Kultuurkampf begon te verflauwen en Bismarck toenadering zocht tot den Paus, verzekerde men, dat dit het einde der Katholieke Staatspartij beteekende.
Toen een tiental jaren later Windthorst, de eminente leider van het Centrum, stierf, herhaalde men die verzekering met nog meer beslistheid.
En telkens, wanneer er moeilijkheden kwamen, oordeelde men het ineenstorten van den ouden Centrum-toren, met zijn verscheidenheid aan schakeering, nabij.
Ook hier bleek echter de wensch de vader der gedachte, of liever der voorspelling te zijn.
Het Centrum bezweek en verdween niet; het had een steviger ondergrond dan persoonlijke qualiteiten, of buitengewone tijdsomstandigheden geven kunnen.
Het vond zijn basis in de katholieke beginselen.
Zou dan de alles ontwrichtende en vernielende oorlog niet het einde brengen van zijn bestaan?
Men heeft het eenerzijds gehoopt, anderzijds gevreesd.
En ongetwijfeld hebben de jaren, die zooveel onheilen over Duitschland uitstortten, ook voor de Centrum-partij een crisis met zich gebracht, gevaarlijker dan haar ooit bedreigde.
Maar nu moet men lezen, wat een onverdacht getuige, de Berlijnsche correspondent van een liberaal blad als de *N. Rott. Crt.* over haar positie in de huidige omstandigheden schrijft:
De briefschrijver herinnert er vooraf aan, dat jaren geleden prof. Althoff, de destijds zeer machtige „ministerial-direktor" bij het Pruisische departement van Onderwijs, hem, op de vraag, of het Centrum niet mettertijd tot verval zou raken, dit antwoord gaf:
„Zeker, maar niet door de gunst van de machtigen in den staat. Het zal tot verval raken door den wetenschappelijken arbeid der universiteiten van boven en door de sociaal-democraten van beneden af. Dat zijn naar mijn meening de elementen, die het Centrum zullen splijten."
Dit gesprek dagteekent van ver vóór den oorlog.
Althoff is al lang dood.
En nu schrijft de correspondent:
„Zijn oordeel over de instandhoudende en afbrekende krachten in het Centrum heeft mij nog vaak beziggehouden, vooral toen als gevolg van den heilloozen oorlog de Duitsche revolutie kwam en dadelijk de Duitsche monarchieën en het keizerrijk verzwolg. De tronen verdwenen spoorloos in den muil der omwenteling, maar de altaren, die de stevigste pijlers van de vorsten heetten, bleven ongerept en de Centrum-partij eveneens. Zij veranderde met een zeldzame soepelheid van een pijler der monarchie tot een der republiek, welker onontbeerlijkste steun ze heden ten dage mag heeten."
En de schrijver besluit zijn breede uiteenzetting der tegenwoordige Duitsche toestanden met deze merkwaardige verkl
„Het keizerrij
sche-Pruisische
Achter den
strijd onzer d
publiek onder
sche leiding. *En voorloopig ziet het er niet naar uit, dat het Centrum, naar Atthoff's voorspelling, van boven door de universiteiten en van beneden door socialisten zal worden opgegeten."*
De les, welke in dit fiasco van intellectualisme en socialisme bij hun stormloop op het Centrum ligt opgesloten, spreekt daarvoor te duidelijk.
Het katholieke beginsel en de katholieke solidariteit zijn van een onbreekbare kracht, waarborg der eenheid.

Berichten uit de Kolonie.

Eerw. Sœur Ma. Florentia. ✝

Vrijdagavond der vorige week overleed in het Pensionaat *Welgelegen* zacht en kalm de Eerw. Sœur Ma. Florentia na een langdurige, maar buitengewoon geduldig en voorbeeldig doorgestane ziekte.
De Eerw. Sœur Florentia in de wereld Mej. Cecilia Regina Reesinck werd geboren te Amsterdam op 23 Nov. 1859, trad in de Congregatie der Zusters van Roosendaal 18 Dec. 1887, legde haar religieuse beloften af den 22 Dec. 1889, kwam hier op Curaçao den 26 Juli 1896 Gedurende die bijna 25 jaar was zij beurtelings werkzaam in Pietermaai en op Otrabanda en de laatste jaren op *Welgelegen.* Zij heeft den arbeid niet geschuwd, doch ook ziekte en lijden met volkomen berusting en overgeving aan Gods H. Wil aangenomen als een middel tot zelfheiliging en om zich inniger met God te vereenigen.

R. I. P.

Mishandeld.

Woensdag middag werd een vrouw met haar zoon, wonend op *Casparito,* het St. Elisabeth's Gasthuis binnen gebracht, die beiden ernstig aan het hoofd verwond waren.
Een vrouw met haar man hebben,

om een nietige reden in drift ontstoken, die twee personen met stompen, slagen en steenen op een ergerlijke wijze mishandeld in die mate, dat die zoon tot 's avonds buiten kennis en in stervensgevaar heeft gelegen. Het is te hopen, dat die driftkoppen voortaan hun meenings verschillen op meer vredelievende wijze leeren beslechten.

Goede reis.

A. s. Maandag zal de Hoog Eerw. Pater M. Luyckx. Vicaris der Paters Dominicanen, met de *Merida* naar La Guayra vertrekken om van daar met een der stoomschepen der Fransche *Transatlantique* de reis naar Guadelupe, St. Batts, de Bovenwindsche Eilanden en misschien ook nog naar Porto Rico voort te zetten.

Einde Februari of begin Maart wordt ZHE. weer hier terugverwacht.

Pioneer.

Waarschijnlijk zal de driemast schoener *Pioneer* vandaag met ongeveer 200 werklieden van hier naar Cuba vertrekken.

Verwacht.

Met de *Commewijne*, die 17 Dec. uit Amsterdam vertrokken is, doch een grooten omweg maakt over Paramaribo, Demerara, Martinique, Barbados, Trinidad en Venezuela, worden hier in den loop der komende week vier zusters van de Congregatie van Roozendaal verwacht, om de onderwijskrachten in onze kolonie op peil te houden.

— Met het *SS. Stuyvesant*, dat 7 Januari uit Amsterdam vertrok, zal ook de Heer *Ph. van der Breggen* Directeur van Openbare Werken in onze kolonie, weer van zijn verlof uit Holland hier terugkeeren.

Examens.

De Inspecteur van het Onderwijs, daartoe gemachtigd door den Gouverneur, brengt ter kennis van het algemeen, dat de Examencommissie voor 1920 in het verslag over haar werkzaamheden in December jl. het volgende heeft medegedeeld :

„De afgelegde examens geven de Commissie aanleiding tot de volgende opmerking :

Nederlandschetaal en Lezen. 4de klasse.

Het viel de commissie op, dat de spraakkunst over het algemeen niet goed verzorgd was. Dit zoo belangrijk deel van de taalstudie mag [illegible] niet verwaarloosd worden.

[illegible] 4de klasse.

[illegible]ens in dit vak geven aan[illegible]t de opmerking, dat van [illegible]nen meer werk dient ge[illegible] worden. Eenvoudige be[illegible] met eenvoudige getallen dienen vlug uit het hoofd te worden uitgevoerd.

Aardrijkskunde. 4de klasse.

Bij dit vak bleek, dat vele candidaten zich niet vlug konden oriënteeren op de kaart. De aanstaande onderwijzer dient zich een zuiver en juist kaartbeeld in te prenten, zoodat hij de kaart gemakkelijk „leest”.”

VOORLOOPIG VERSLAG.

van den Kolonialen Raad

OP DE

Ontwerp-verordening tot wijziging van de artikelen 265 en 477 van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao.

Algemeen waren de Afdeelingen van oordeel, dat deze verordening hoogst noodig is, doch wenschte men ook op handhaving der eenmaal tot stand gekomen bepalingen aan te dringen.

Er werd er op gewezen, dat verschillende veehouders in tijden van droogte niet in staat zijn hun vee het noodige levensonderhoud te verschaffen en zij dan zoowel groot als klein vee met leede oogen en tot groot geldelijk nadeel moeten zien omkomen. Daartegen werd opgemerkt, dat zoodanige veehouders niet geacht kunnen worden hun vee het noodige levensonderhoud te hebben *onthouden*, terwijl in elk geval het voor een veroordeeling vereischte schuldelement ontbreekt.

Bij dit ontwerp, dat het kwellen en het benadeelen van de gezondheid van dieren wil tegengaan, wenschte men er de aandacht van het Bestuur op te vestigen, dat op plaatsen waar door den zorg van het Bestuur vee voor korteren of langeren duur gehouden wordt, die dieren niet steeds zoodanig behandeld worden als de voorgestelde artikelen voorschrijven.

West-Indische Kamer.

Verschenen is het eerste jaarverslag over 1919. Het blijkt, dat de werkzaamheden van de Kamer zich hoofdzakelijk bepaalden tot het geven van inlichting. In hoeverre deze een gunstig gevolg hebben gehad wordt niet meegedeeld. De ontvangsten bedroegen f 595, het jaar sluit met een tekort van 156 fl.

Gelukkig kon gemeld worden, dat sedert het ledental belangrijk uitgebreid is.

In de wel wat eenzijdig Surinaamsche samenstelling van het bestuur is verandering gebracht door de opneming van de heeren Nuyens, oud-gouverneur van Curaçao en G. J. van Grol, oud-gezaghebber van St. Eustatius. *Kol. Wkbl.*

De West-Indische Gids.

De Dec.-afl. opent met het eerste gedeelte eener beschouwing van den hr. S. Muller van Voorst, getiteld „De middelen tot opheffing van Suriname uit zijn verval”. — Jhr. L. C. van Panhuys bespreekt de mogelijkheid om de waterkracht der aanwezige watervallen en stroomversnellingen te benutten, zoowals zulks in Ned Oost-Indië geschiedt en in Britsch-Guayana is voorbereid. — Dr. C. Bonne schrijft interessante bijzonderheden over het Boschnegerschrift, uitgedacht door den boschneger Afaka uit het Marowijne-district. — Mr. R. Bijlsma wijdt eene beschouwing aan Alexander de Lavaux en zijne generale kaart van Suriname 1737 (met reproductie dier kaart naar een op witte zijde gedrukt exemplaar in de collectie van Jhr. J. W. Six van Vromade). — Ten slotte een rapport van den toenmaligen Chef der „Divisie West”, J. C. van der Kemp, medegedeeld door Dr. J. de Hullu en door dezen getiteld: De algemeene toestand onzer West-Indische bezittingen in 1906.

Boekbespreking,

J. A. J. de Villiers, Storm van s'Gravesande, zijn werk en zijn leven, uit zijne brieven opgebouwd Met een kaart en faccimiles, s'Gravenhage, 1920, door Dr. H. D. Benjamins.

De Koloniale spoorweg in Suriname. Uit de Pers. Bibliographie.

Benoemingen.

Bij resolutie van den Minister van Koloniën van 9 Dec. is de heer J. E. M. Arends, te Amsterdam, ter beschikking gesteld van den Gouverneur van Curaçao, teneinde in die kolonie te worden benoemd tot geneeskundige; de heer A. H. D. Koldehofe, te Celle (Hannover, Duitschland), in tijdelijken dienst als opzichter voor de landsgebouwen; de heer H. C. J. de Haan, te 's-Hertogenbosch, als tijdelijk opzichter voor de lands gebouwen.

De belasting in West-Indië.

Onze Administrateur van financiën, de Heer Prakken, schrijft in de *Curaçaosche Courant* der vorige week :

Aan *The West-India Committee Circular* van 2 September ontleenen wij het volgende opgenomen door een speciale correspondent :

„De Minister van het Vereenigde Koninkrijk repliceerende op een vraag in het Parlement op den 24sten Juli ll. gaf eenige belangrijke cijfers, aantoonende het bedrag van den aanslag per persoon en per jaar in Engeland en in eenige andere landen.

Het zal belangwekkend zijn op deze lijst bij te voegen de correspondeerende cijfers met betrekking tot de West-Indische Koloniën.

Deze cijfers zijn als volgt :

Jaarlijksche aanslag per hoofd der bevolking

Engeland	£	22,0,6
V. S. V. Noord Amerika	„	10,3,0
Frankrijk	„	17,16,6
Italië	„	5,6,6
Duitschland	„	21,14,10
Bahamas	„	1,0,8
Barbados	„	1,5,8
Britsch Guiana	„	2,10,5
Britsch Honduras	„	4,0,5
Jamaica	„	1,3,0
Caiman Islands	„	8,1
Turks and Caico Islands	„	1,2,1
Trinidad	„	1,9,0
Antigua	„	2,5,9
Dominica	„	19,11
Montzerat	„	1,0,5
St Kitts	„	1,8,2
Virgin Islands	„	8,3
Grenada	„	1,9,0
St. Lucia	„	1,2,10
St. Vincent	„	12,3

In Britsch West-Indië is de voornaamste bron van inkomsten over het algemeen invoerrechten en accijnzen.

Britsch Honduras, Jamaica, Dominica, St. Lucia en *St. Vincent* hebben een Inkomsten-Belasting, *Trinidad* en *Tobago* een Oorlogs-Winst-Belasting, *Antigua* een Inkomsten-Belasting geheven op de salarissen en pensioenen van publieke ambtenaren alleen.

In *Jamaica* wordt de Inkomsten-Belasting geheven bij een inkomen van £ 100,— aanvangende met 2½%, tot een maximum van 2s. (tegen 6s. op £ Buitengewone belasting in Engeland).

In *Dominica* begint de maatstaf met 2½%, met een extra-belasting van 10% op inkomsten van £ 50.

In *St. Lucia* begint de belasting £ 50 met 1d. per £ tot een maximum van 3s. 6d. op inkomsten boven £ 10.000.

In *St. Vincent* begint de belasting op £ 151, met 1d per £ tot een maximum van 1s. 1d per £ op £ 500 en hooger.

In *Trinidad* en *Tobago* is de oorlogs-Belasting 3d. per £ op Inkomsten tot op £ 1000 toenemende tot een maximum van 6s. per £ op die van £ 2000 en daarboven.

In *Britsch Guaiana* is de buitengewone Winst-Belasting 10% en in *Grenada* 20%.

Wij zouden hierbij kunnen voegen, dat in onze Kolonie met een totaal van 57,195 zielen aan belasting is betaald f 783,000, zoodat de hoofdelijke aanslag per jaar te schatten is op ongeveer f 13,70.

De eilanden afzonderlijk genomen is de schatting als volgt:

Curaçao	f	19,98
Aruba		3,15
Bonaire		4,25
St. Martin N. G.		4.74
St. Eustatius		8,34
Saba		3,32

Deze cijfers zijn berekend volgens het Koloniaal verslag van het jaar 1919. De buitengewone inkomsten-belasting is daarbij buiten beschouwing gelaten.

In Nederland zijn, blijkens de rede voering van Mr. Patijn op de Brusselsche Financieele Conferentie, de belastingen per hoofd der bevolking gestegen van f 27.— in 1913 tot f 68.— in 1920 !

Een en ander ter overdenking !

De Suikerprijzen.

De suikerprijzen in New-York blijven nog steeds dalen. De suikerplantages in Cuba, Porto-Rico en Santo Domingo maken zich niet ten onrechte ernstig ongerust. Half December was de suikerkrijs in New-York reeds gedaald tot 2,75 dollar per *quintal* (100 Amerikaansche ponden). In Santo Domingo beweert men dat bij de tegenwoordige hooge arbeidsloonen het finaal onmogelijk is tegen dien prijs de suiker te leveren. De kostprijs is zelfs veel hooger.

Die lage prijzen houden wellicht verband met den buitengewoon voorspoedigen oogst van beetwortelsuiker in Duitschland over 1920.

Aan 't Panamakanaal.

Velen meenen, dat 'tPanamakanaal een interoceanische doorgang is zonder meer, merkt de „Manchester Guardian” op. Ten onrechte dan. Het blad kreeg van professor Dr. Whitbeck een rapport over een verblijf van twee maanden in de kanaalstreek, waaruit blijkt, dat daar heel veel tot stand is gebracht, waarvan zelfs personen, die niet tot de oppervlakkige menigte behooren, zich geen denkbeeld vormen. Zoo bevinden zich aan de uitgangen ter weerszijden reusachtige kolenstations, wier aanleg 5 millioen dollars gekost heeft. Zij zijn voorzien van de meest moderne laad-inrichtingen. Voor de schepen, met petroleum als brandstof, zijn er depots aanwezig, die in 't vorige jaar 2,580.000 blikken opnamen. Een ijsfabriek heeft altijd ijs in voldoende hoeveelheid voor de schepen beschikbaar. 40.000 acres onvruchtbare grond zijn in weiland herschapen; daar vinden 30.000 runderen voedsel. Een model slachterij, met inrichting om 't vleesch in ijs te bewaren, voorziet in de voedselbehoefte van de doortrekkende schepen.

Zeevaartschool.

Het eindexamen van den eenjarigen leergang voor zeevaartkunde op Curaçao werd op 30 en 31 December 1920 afgenomen door een daartoe door den Gouverneur benoemde Commissie, bestaande uit den Inspecteur van het onderwijs, den heer P. Schaap, Scheepvaart-intendant van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij en den heer G. Schol, Gezagvoerder van het SS. "Diana" van de K. W. I. M.

Van de 10 leerlingen van den leergang hadden acht toestemming gekregen aan het eindexamen deel te nemen. Hiervan slaagden zes n.l. Mauricio S. Boekhoudt, oud-leerling van de Fraterschool op Aruba, Hendrik de Windt en Haim Antonio oud-leerlingen van de Emmaschool op Curaçao, Johan Hendrik Hollander en Antonio Hoilander, oud-leerlingen van de St. Jozefschool, Pietermaai en Frits Koetsveld, oud-leerling van de St. Vincentiusschool, Otrabanda.

Officiëele berichten.

Aan den agent van politie 2e klasse op Aruba L. A. Baart is om gewichtige redenen acht dagen verlof verleend.

Aan den Inspecteur der belastingen H. Statius Muller is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

St. Eustatius.

De New-Yorksche correspondent van het „Algemeen Handelsblad” doet mededeeling van een artikel in de „New-York Herald” over Holland. Daarin wordt blijk gegeven van de bekende waardeering voor de eerste begroeting, aan de Amerikaansche vlag gebracht, op St Eustatius door den Gouverneur De Graeff.

„Op den 16en November van het jaar 1776”, schrijft de „Herald”, ontving de Amerikaansche vlag haar eersten groet buitenslands. Elf kanonschoten werden gelost, niet als eerbewijs of als blijk van de commercieele erkenning van een nieuwen staat en goeden klant, maar na(ar?) de verordening van een Gouverneur, die zijn geschiedenis wist en die de onafhankelijksverklaring nauwkeurig had bestudeerd. En bevel gaf om de kanonnen der bastions van het fort Oranje ter begroeting af te vuren.”

Het „Handelsblad”, waaraan bovenstaande vertaling is ontleend, haalt verder uit het artikel aan, dat de Graeff na inzage van het afschrift der onafhankelijkheidsverklaring, hem door kapitein Robinson van de „Andrew Doria” overhandigd, zou gezegd hebben, dat „deze Amerikanen om dezelfde redenen streden als die waarvoor zijn eigen voorvaderen in 1567 de wapenen tegen Spanje hadden opgenomen, n.l. : „geen belasting zonder toestemming”. En verder, dat ten gevolge van dit incident waarschijnlijk de helft van al de uit het buitenland ingevoerde oorlogsammunitie via St. Eustatius de opgestane Engelsche koloniën bereikte.

Tot zoover de „Herald”. Het is mogelijk, dat De Graeff's daad, die door de Amerikanen zoo hoog aangeslagen wordt, oorspronkelijk bedoeld is als een erkenning van de congres-vlag. Het is echter bekend, dat de Graeff, door de Directie der West-Indische Compagnie ter verantwoording geroepen, zich heeft trachten te redden door een verklaring, dat hij niet bedoeld had de onafhankelijkheid van Noord-Amerika te erkennen, daar hij het schip slechts als koopvaardij-schip begroet had, met 2 schoten minder dan het zelf gelost had. Over het aantal geloste schoten [13, 11 of 9] bestaat geen zekerheid. Het is echter niet te ontkennen, dat St. Eustatius aan de Amerikaansche zaak belangrijke diensten heeft bewezen

Kol. Wkbld.

Liefdadigheids-Voorstelling.

Onze militairen zijn kranige lui, en zij hebben een hart vol medelijden bovendien voor armen en behoeftigen. Van beiden hebben zij dezer dagen bewijs gegeven door een uitvoering in de Salon San Mateo te geven ten bate van de Weeskinderen op Scherpenheuvel.

Waarschijnlijk was het late uur (9 uur) dat de voorstelling begon, oorzaak, dat de zaal niet zóó vol was, als men wel verwacht had. Dat was een kleine tegenvaller.

Overigens kon men aan hun prestaties niet merken dat zij daardoor ontmoedigd waren. Het glanspunt van dien avond was zeker wel de gymnastische oefeningen en standen, die algemeen bewonderd werden en een welverdiend applaus inoogstten.

Dat was kranig werk, dat onberispelijk werd uitgevoerd. Krachttoeren, zooals op dien avond vertoond werden zal men hier zelden te zien krijgen

Ook de overige nummers van het program waren met zorg ingestudeerd en werden met talent uitgevoerd. Zang en declamatie, ernst en luim, een kluchtspel, koddige grappen der clowns wisselden elkander af en hielden voortdurend het publiek in een vroolijke stemming, die bij wijlen tot een uitbundig gelach oversloeg.

De spelers hebben eer gehad van hun mooi gearrangeerden avond.

De militaire Vereeniging *Kunst na arbeid* heeft bewezen, dat zij over uitstekende krachten beschikt en wij vinden het alleszins loffelijk, dat zij ons in de gelegenheid gesteld heeft van hare kunstuitingen kennis te nemen.

Heden Zaterdagavond ten 7 uur en morgen Zondagavond ten 8 uur wordt de voorstelling herhaald.

Het inconvenient van het late uur is daarmede vervallen.

De militairen zijn zóó enthusiast voor de *Kunst na Arbeid* en zóó vol toewijding voor het liefdadig doel, dat zij vast vertrouwen dat het Curaçaosche publiek zoo talrijk mogelijk zal opkomen om door hun tegenwoordigheid zoowel hun „Kunst na Arbeid” aan te moedigen als ook het liefdadig doel financieel te steunen.

Zie verder de annonce in dit nummer.

Onze Begrooting van 1921 bij den Minister.

Memorie van toelichting.

(*verkort*)

Artikel 103. *(Onderhoud van de verpleegden in het gesticht voor krankzinnigen, enz,)* en

Artikel 103*bis*. *(Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post.* De Gouverneur heeft, met een beroep op de stijging van de prijzen van alle levensmiddelen, de vergoeding voor het onderhoud van de verpleegden enz., in het afgeloopen jaar op het dubbele van het daarvoor toegestaan bedrag van f 0,50 per hoofd en per dag gebracht. In verband daarmede is de betrokken post in het ontwerp van de voorloopige begrooting van f 25.000 tot f 50.000 verhoogd. Tegen eene zoo groote verhooging van deze vergoeding is bedenking gerezen bij den Kolonialen Raad, die met 5 tegen 4 stemmen de raming van het krediet met f 15.000 heeft verminderd, ten einde te komen op eene verhoeding naar reden van f 0,70 per hoofd en per dag. Het amendement was gegrond op de overweging dat de kosten van onderhoud van gevangenen op gemiddeld f 0,42 en die van verpleegden in de richting voor geslachtszieken op f 0,60 per hoofd en per dag komen te staan. Daartegenover werd aangevoerd, dat de verpleging in het gesticht aan hoogere eischen moet voldoen en daardoor meer kost; voorts werd er op gewezen, dat de voeding van militairen f 1,40 per hoofd en per dag kost.

Luidens mededeeling aan den ondergeteekende heeft de Gouverneur eerst na ingewonnen advies van den administrateur van financiën en van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst de verhooging van de vergoeding toegestaan en is hij van oordeel, dat zelfs een bedrag van f 1 per dag onder de tegenwoordige omstandigheden niet toereikend is te achten. Mochten de toestanden echter verbeteren, dan zal de Landvoogd niet nalaten daarmede rekening te houden. In verband hiermede beschouwt de ondergeteekende de verhooging van de vergoeding als een maatregel van tijdelijken aard en heeft hij daarom geen bezwaar tegen de overneming van het vereischte verhoogde krediet. Ten einde den tijdelijken aard van de verhooging duidelijk te doen uitkomen, heeft hij het krediet in een afzonderlijken post (artikel 103*bis*) overgenomen. In verband daarmede is de raming van artikel 103 teruggebracht op het voor het loopend jaar toegestaan bedrag.

Artikel 105. *(Onderhoud van de verpleegden in het gesticht voor melaatschen op Curaçao, enz).* en

Artikel 105*bis*. *(Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post.)* Ook de vergoeding voor het onderhoud der verpleegden in het melaatschengesticht is van f 0,50 per dag en per hoofd op f 1 gebracht met het oog op de stijging van de prijzen der levensmiddelen als anderszins. Op gelijken grond als aangegeven is in de toelichting bij den post voor onderhoud van de verpleegden in het krankzinnigengesticht, heeft de ondergeteekende het bedrag, waarmede de onderhavige post (artikel 105) is verhoogd, naar een afzonderlijk artikel overgebracht.

Artikel 109. *(Huur van een gebouw voor de behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten, verplegingskosten, enz.)* en

Artikel 109 *bis. (Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post.)* Het bedrag, waarmede de eerstgenoemde post in verband met de hooge prijzen van voedingsmiddelen, enz. is verhoogd, heeft de ondergeteekende om gelijke redenen als hiervorenbedoeld naar een afzonderlijken post overgebracht.

Artikel 114. *(Arbeidsloonen en andere uitgaven voor den reinigingsdienst.)* Met het oog op de toekomende uitbreiding van den reinigingsdienst op Curaçao heeft de Gouverneur voorgesteld het daarvoor bij de loopende begrooting toegestane krediet van f 13 000 op f 18 000 te brengen. De Koloniale Raad heeft bij amendement het verhoogd krediet met f 8 000 verminderd, omdat de bevolking met den voorgenomen ophaaldienst van het huisvuil toch niet geholpen zou zijn, daar het wegbrengen van den natten huishoudafval voor hare rekening zou blijven. Voorts meende men, dat de reinigingsdienst niet te kostbaar moet worden en voorloopig bepaald kan blijven tot de zorg voor de openbare straat. De Gouverneur is van meening, dat, waneer het krediet gehandhaafd wordt op het door den Koloniale Raad vastgesteld bedrag, veel achterwege moet blijven van hetgeen behoort te worden gedaan.

De ondergeteekende heeft in deze opmerking nochtans geene voldoende aanleiding kunnen vinden om van de beslissing van den Raad af te wijken. Het komt hem beter voor de vermindering te aanvaarden en voorshands de praktijk uitspraak te laten doen.

Artikel 117*bis*. *(Kosten van een ziekenhuis op St. Eustatius.)* Op dit eiland bestaat groote behoefte aan een ziekenhuis voor de verpleging van onvermogende zieken. De jaarlijks terugkeerende uitgaven van deze inrichting worden op f 1000 geschat.

Artikel 121. *(Vergoeding van verpleging voor onvermogenden, enz.)* en

Artikel 121*bis*. *(Tijdelijke verhooging van den voormelden post.)* De Gouverneur heeft om gelijke redenen als die gegolden hebben voor eene overeenkomstige verhooging van de vergoeding voor verpleging van krankzinnigen ook de vergoeding voor de verpleging van onvermogenden in het St. Elizabeths-gasthuis op Curaçao van f 0,50 tot f 1 per hoofd en per dag verhoogd. De Koloniale Raad heeft op dezelfde gronden als onder artikel 103 zijn uiteengezet het verhoogd krediet met f 12 500 verminderd, met de bedoeling om de vergoeding voor de verpleging op f 0,75 te bepalen. De ondergeteekende heeft te dezen aanzien dezelfde gedragslijn gevolgd als met betrekking tot de verpleging van krankzinnigen en derhalve, met terugbrenging van het krediet op het voor het loopend jaar geraamd bedrag, de door den Gouverneur voorgestelde verhooging, waaronder ook begrepen zijn de verhoogingen der kredieten voor de verpleging van onvermogenden op Aruba en St. Martin, in een afzonderlijk artikel opgenomen.

Artikel 126*bis*. *(Kosten van opleiding van drie jongelieden vonr gouvernements-geneeskundige in Curaçao aan de geneeskundige school te Paramaribo).* Voor de opleiding van twee (Surinaamsche) jongelieden is bij de loopende begrooting f 600 toegestaan. Daar de beide jongelieden hunne studies hadden voltooid, is de post niet bestendigd; men meende voortaan op voldoenden toevoer van geneeskundigen uit Suriname te mogen rekenen. Intusschen is gebleken, dat eene geregelde voorziening in de behoefte aan medisch personeel uit de kolonie niet verzekerd mag worden geacht. Met het oog daarop acht de Gouverneur het noodig opnieuw een krediet voor opleiding van geneeskundigen uit te trekken. Het ligt in de bedoeling ook Curaçaosche jongelieden voor opleiding aan de geneeskundige school te Paramaribo in aanmerking te doen komen. In verband hiermede moet op de toekenning van eene grootere uitkeering worden gerekend ter bestrijding van kosten van huisvesting enz., aangezien aan de voormelde school geen internaat verbonden is.

Artikel 129. *(Bezoldigingen als anderszins van den directeur van openbare werken, enz.).* De raming is met f 4 000 verhoogd voor de bezoldiging van een monteur, die met het toezicht op de gouvernements-motorbooten zal worden belast. Het toezicht is thans opgedragen deels aan den machinist bij openbare werken, deels aan den monteur bij de draadlooze telegrafie, die geen van beiden deskundige zijn op het gebied van explosiemotoren en die bovendien te veel werkzaamheden hebben om het ter voorkoming van defecten gewenscht voortdurend toezicht te kunnen uitoefenen. De verdere verhooging van den post is een gevolg van de, krachtens de met hem getroffen nieuwe regeling, verhoogde bezoldiging van den directeur van openbare werken en van die van den machinist, met wien een nieuw dienstverband werd aangegaan.

(Wordt vervolgd).

Inspectie van het Onderwijs.

Handelsonderwijs Curaçao.

Bij voldoende deelname zal 1 Februari a s. in het gebouw van de Hendrikschool op Curaçao een leergang voor HANDELSONDERWIJS worden geopend.

De vakken, waarin onderwijs gegeven wordt, zijn:

a. Nederlandsche handelscorrespondentie;
b. Spaansche handelscorrespondentie;
c. Engelsche handelscorrespondentie;
d. Boekhouden, handelsrekenen en handelskennis.

Om tot den leergang te worden toegelaten, wordt voor de vakken a, b en c voldoende kennis der taal gevorderd om het onderwijs te volgen.

De leergang voor handelscorrespondentie is één jarig, die voor boekhouden, handelsrekenen en handelskennis tweejarig.

In het algemeen worden geen leerlingen toegelaten, die niet het ZESTIENDE levensjaar zijn ingetreden en VOLDOENDE ONDERWIJS GENOTEN hebben om het onderwijs te volgen.

Lesgeld bij vooruitbetaling te voldoen.

Leerlingen verbinden zich voor een geheel jaar.

Tusschentijds worden alleen nieuwe leerlingen aangenomen, die geheel op de hoogte van de klassen zijn.

Inlichtingen en aamelding vóór 25 Januari 1921 bij den Inspecteur van het Onderwijs (kantoor geopend alle werkdagen van 8 — 3 uur)

Curaçao 3 Januari 1921.

De Inspecteur van het Onderwijs,

1—2 H. MEERDINK.

Inspectie van het Onderwijs.

Vervolgonderwijs Curaçao.

Bij voldoende deelname zal 1 Februari a. s. in het gebouw van de Hendrikschool op Curaçao kosteloos een LEERGANG voor VERVOLGONDERWIJS geopend worden voor jongelieden, die een school voor gewoon lager onderwijs doorloopen hebben en voldoende kennis bezitten om het onderwijs te volgen en minstens het dertiende levensjaar ingetreden zijn.

De vakken zijn LEZEN EN NEDERLANDSCHE TAAL, REKENEN, SPAANSCHE en ENGELSCHE TAAL.

Aanmelding vóór 25 Januari 1921 op het kantoor van den Inspecteur van het Onderwijs,

Curaçao, 6 Januari 1921.

De Inspecteur van het Onderwijs,

1—2 H. MEERDINK.

Attentie! Attentie! Attentie!

Groote uitvoering, te geven door de Militaire Vereeniging „KUNST NA ARBEID."

Ten bate van de Weeskinderen van Scherpenheuvel.

In de Salon „San Matheo," op Zaterdag den 15. Januari 1921,

voor kinderen en families,

en op Zondag den 16n. Januari 1921.

Aanvang van de Uitvoering Zaterdag **7 uur** *en Zondag* **8 uur** *precies,*

Het programma van dezen avond bevat:

Gymnastische standen.

Komische en Dramatische Voordrachten,

door de bekende humoristen Sjaak en Jopi.

Optreden van de Clowns met hun nieuwste lachnummers, met medewerking van de bekende Clown „Cozijntje."

En tot slot van de uitvoering: opvoering van het kluchtspel in één bedrijf, genaamd:

„De Bokkenrijders" of „Spoken en Dieven."

Lachen! Lachen! Lachen! Allen op naar de Salon „San Matheo" op Zaterdag 15 en op Zondag 16 Januari 1921.

Toegangskaarten verkrijgbaar aan de zaal op den avond van de uitvoeringen aan de deur, voor Zaterdag à **f 0.75** *voor volwassenen en* **f 0,40** *voor kinderen en voor Zondag à* **f 0,75**.